

Hóa trị được thực hiện như thế nào

Hóa trị có thể được thực hiện theo nhiều cách, chẳng hạn như thuốc viên để nuốt, tiêm, hoặc phổ biến nhất là truyền qua đường tĩnh mạch (IV). Một số người nhận hóa trị qua ống thông (catheter), buồng tiêm (port) hoặc bơm truyền. Cách thực hiện tùy thuộc vào loại ung thư và các thuốc được dùng.

Phiên bản đơn giản

Hóa trị (còn gọi là chemo) dùng thuốc để tiêu diệt tế bào ung thư hoặc làm chậm sự phát triển của chúng. Nhưng không có một cách duy nhất để thực hiện. Cách mà đội ngũ chăm sóc của quý vị chọn tùy thuộc vào loại ung thư của quý vị, các thuốc được dùng, và vị trí ung thư trong cơ thể quý vị.

Hóa trị có thể vào cơ thể quý vị theo nhiều cách khác nhau, và đội ngũ chăm sóc sẽ chọn cách phù hợp với việc điều trị của quý vị.

Những cách thực hiện hóa trị phổ biến

Hóa trị có thể được thực hiện theo nhiều cách. Một số cách phổ biến là:

- **Đường uống:** thuốc viên, viên nang hoặc thuốc nước để nuốt.
- **Truyền tĩnh mạch (IV):** thuốc đi thẳng vào tĩnh mạch.
- **Tiêm:** một mũi tiêm vào cơ ở cánh tay, đùi hoặc hông, hoặc ngay dưới da ở phần mỡ của cánh tay, chân hoặc bụng.
- **Tiêm tủy sống (nội tủy):** tiêm vào khoảng giữa các lớp mô bao quanh não và tủy sống.
- **Trong phúc mạc (IP):** đặt thẳng vào khoang phúc mạc, vùng chứa các cơ quan như ruột, dạ dày và gan.
- **Trong động mạch (IA):** tiêm thẳng vào động mạch dẫn đến nơi có ung thư.
- **Bôi ngoài da:** một loại kem để thoa lên da.

Trong tất cả các cách này, hóa trị thường được thực hiện nhất là bằng đường truyền tĩnh mạch.

Danh sách đó có lý do của nó. Phần lớn hóa trị phải đến được các tế bào ung thư ở bất kỳ nơi nào trong cơ thể, nên thuốc đi vào máu và đi khắp nơi. Các đường khác tồn tại để đưa thuốc đến nơi mà máu một mình không mang đến tốt, hoặc để tập trung thuốc ngay tại nơi có ung thư. Đường nội tủy đưa thuốc vào dịch quanh não và tủy sống. Đường trong phúc mạc làm thuốc tiếp xúc với các bề mặt bên trong ổ bụng. Đường trong động mạch đưa thuốc xuống đúng mạch máu nuôi khối u.

Nhìn kỹ hơn về hóa trị truyền tĩnh mạch

Với hóa trị truyền tĩnh mạch, y tá đặt một kim mảnh vào tĩnh mạch ở bàn tay hoặc cẳng tay của quý vị. Y tá đặt kim vào lúc bắt đầu mỗi lần điều trị và rút ra khi điều trị xong.

Hóa trị truyền tĩnh mạch cũng có thể được thực hiện qua ống thông (catheter) hoặc buồng tiêm (port), và đôi khi có sự hỗ trợ của bơm.

Ống thông (catheter). Ống thông là một ống mảnh và mềm. Bác sĩ hoặc y tá đặt một đầu vào tĩnh mạch lớn, thường ở vùng ngực của quý vị, trong khi đầu kia nằm bên ngoài cơ thể. Hầu hết ống thông được giữ nguyên cho đến khi quý vị hoàn tất hóa trị. Ống thông cũng có thể dùng để đưa các thuốc khác và để lấy máu.

Buồng tiêm (port). Port là một đĩa tròn nhỏ mà bác sĩ phẫu thuật đặt dưới da của quý vị trong một cuộc tiểu phẫu. Port được đặt trước khi điều trị bắt đầu và ở lại cho đến khi quý vị hoàn tất. Một ống thông nối port với một tĩnh mạch lớn, thường nhất là ở ngực. Y tá của quý vị có thể đâm kim vào port để đưa hóa trị hoặc lấy máu. Kim này có thể để nguyên tại chỗ cho các đợt điều trị kéo dài hơn một ngày. Việc đặt port cần một cuộc tiểu phẫu, và vị trí đặt cần được chăm sóc để giữ sạch.

Bơm. Bơm thường được gắn vào ống thông hoặc port. Bơm kiểm soát lượng và tốc độ hóa trị đi vào, nhờ đó quý vị có thể được điều trị bên ngoài bệnh viện. Bơm ngoài nằm bên ngoài cơ thể. Bơm trong được đặt dưới da trong lúc phẫu thuật.

Theo dõi nhiễm trùng. Nếu có ống thông hoặc port, hãy nhớ theo dõi các dấu hiệu nhiễm trùng quanh vùng đó và báo cho đội ngũ chăm sóc nếu quý vị nhận thấy bất kỳ dấu hiệu nào.

Hóa trị dạng thuốc viên vẫn là hóa trị

Để nghĩ rằng hóa trị đường uống là thứ nhẹ hơn. Không phải vậy. Vì quý vị tự uống ở nhà, nên lịch dùng thuốc do quý vị giữ, và việc quên hoặc uống gấp đôi một liều là điều quan trọng. Hãy hỏi phải làm gì nếu quên một liều. Hãy hỏi cách bảo quản thuốc viên. Hãy hỏi phải làm gì nếu nôn ngay sau khi uống thuốc. Hãy hỏi xem có ai khác trong nhà cần tránh chạm vào thuốc hay không.

Cách đội ngũ chăm sóc chọn thuốc cho quý vị

Có nhiều loại thuốc hóa trị khác nhau. Những thuốc nào nằm trong kế hoạch của quý vị chủ yếu tùy thuộc vào:

- loại ung thư quý vị mắc và mức độ tiến triển của nó
- quý vị đã từng hóa trị trước đây hay chưa
- quý vị có các vấn đề sức khỏe khác hay không, chẳng hạn tiểu đường hoặc bệnh tim

Đội ngũ chăm sóc của quý vị chọn cả thuốc lẫn cách thực hiện cho phù hợp với tình huống của quý vị.

Nơi quý vị đến để hóa trị

Quý vị có thể nhận hóa trị trong thời gian nằm viện, tại nhà, hoặc là bệnh nhân ngoại trú tại phòng khám của bác sĩ, một cơ sở y tế hoặc bệnh viện. Ngoại trú nghĩa là quý vị không ở lại qua đêm.

Dù quý vị đến nơi nào, bác sĩ và y tá của quý vị sẽ theo dõi các tác dụng phụ và giúp quý vị xử trí chúng. Nếu quý vị nhận hóa trị tại nhà qua bơm, đội ngũ chăm sóc sẽ hướng dẫn quý vị và những người chăm sóc quý vị biết phải làm gì và cần chú ý điều gì.

Có ba câu hỏi thực tế nên hỏi trước lần đến đầu tiên. Mỗi lần đến mất bao lâu, từ lúc tới đến lúc về? Quý vị có thể tự lái xe về nhà sau đó không? Và phác đồ riêng của quý vị có được đề nghị đặt port không?

Khi nào cần tìm sự giúp đỡ sớm hơn

- **Hãy gọi 911 hoặc đến khoa cấp cứu nếu** cổ họng quý vị thắt lại, môi hoặc mặt sưng lên, quý vị thở khó khè, hoặc quý vị choáng váng muốn ngất trong lúc truyền thuốc hoặc trong những giờ sau đó. Hãy báo ngay cho y tá nếu quý vị vẫn còn ngồi trên ghế. Đừng tự lái xe.
- **Hãy gọi ngay cho đội ngũ chăm sóc của quý vị, vào bất kỳ giờ nào, nếu** quý vị đo thấy nhiệt độ từ 100.4°F (38°C) trở lên, hoặc bị run rẩy mình ớn lạnh. CDC khuyên gọi bác sĩ ngay khi có nhiệt độ này. Sốt có thể là dấu hiệu cảnh báo duy nhất của nhiễm trùng, và nhiễm trùng trong lúc hóa trị có thể đe dọa tính mạng. Tại phòng cấp cứu, hãy nói ngay với nhân viên rằng quý vị đang hóa trị và bị sốt.
- **Hãy gọi ngay cho đội ngũ chăm sóc của quý vị, vào bất kỳ giờ nào, nếu** da trên chỗ port hoặc ống thông bị đỏ, nóng, sưng, đau, hoặc bắt đầu rỉ dịch ([CDC \(cdc.gov/cancer-preventing-infections/patients/symptoms.html\)](https://www.cdc.gov/cancer-preventing-infections/patients/symptoms.html)). NCI yêu cầu quý vị theo dõi các dấu hiệu nhiễm trùng quanh ống thông hoặc port.
- **Hãy gọi ngay cho đội ngũ chăm sóc của quý vị, vào bất kỳ giờ nào, nếu** tĩnh mạch nơi kim truyền đi vào bị đau, đỏ, sưng, cứng, đổi màu, hoặc nổi bóng nước ([CDC \(cdc.gov/cancer-preventing-infections/patients/symptoms.html\)](https://www.cdc.gov/cancer-preventing-infections/patients/symptoms.html)).
- **Hãy gọi ngay cho đội ngũ chăm sóc của quý vị nếu** bơm mang về nhà kêu báo động và quý vị không tự xử lý được.

Nguồn: [National Cancer Institute: infection and neutropenia during cancer treatment](https://www.cancer.gov/about-cancer/treatment/side-effects/infection) (cancer.gov/about-cancer/treatment/side-effects/infection), [CDC: watch out for fever](https://www.cdc.gov/cancer-preventing-infections/patients/fever.html) (cdc.gov/cancer-preventing-infections/patients/fever.html), [MedlinePlus: anaphylaxis](https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles/PMC000844/) (medlineplus.gov/ency/article/000844.htm) và [National Cancer Institute: chemotherapy to treat cancer](https://www.cancer.gov/about-cancer/treatment/types/chemotherapy) (cancer.gov/about-cancer/treatment/types/chemotherapy).

Dựa trên một nguồn đáng tin cậy

Đây là bản dịch bằng ngôn ngữ đơn giản của nội dung giáo dục dựa trên Viện Ung thư Quốc gia Hoa Kỳ (National Cancer Institute). Vui lòng đọc nguồn gốc để có thông tin đầy đủ và cập nhật. Chỉ mang tính giáo dục — không phải lời khuyên y tế. Hãy luôn trao đổi với đội ngũ chăm sóc của bạn.

Viện Ung thư Quốc gia Hoa Kỳ (National Cancer Institute): cancer.gov/about-cancer/treatment/types/chemotherapy

Cập nhật lần cuối: 2026-08-19

Bạn có quyền được cung cấp thông dịch viên miễn phí. Tại Hoa Kỳ, các bệnh viện và phòng khám nhận tài trợ liên bang phải cung cấp thông dịch viên đủ trình độ mà bạn không phải trả tiền. Bạn có thể yêu cầu tại quầy tiếp nhận hoặc trước buổi hẹn. Bạn không cần đưa người thân hoặc trẻ em đi để phiên dịch.

Trực tuyến: cancerexplained.org/languages/vi/how-chemotherapy-is-given

Dịch từ bài viết tiếng Anh trên cancerexplained.org. Bản tiếng Anh là bản đã được đối chiếu với nguồn.

Chỉ là thông tin giáo dục, không phải lời khuyên y tế. Một hệ thống biên tập có hỗ trợ AI đã giúp soạn trang này. Chưa có người thẩm định y khoa nào được nêu tên đã xem xét trang này, trừ khi có nêu tên.

Được in, sao chép và chia sẻ miễn phí nếu giữ nguyên nội dung. Không cần xin phép. Vui lòng không thay đổi nội dung y khoa. Trích dẫn: cancerexplained.org. Thông tin giáo dục, không phải lời khuyên y khoa.